

При этом происходит уверенный переход от рационального мышления к иррациональному.

Общество рассматривается постмодерном не как целостная, упорядоченная и сплочённая система, а как фрагментарное, мозаичное, не упорядоченное образование, без иерархической структуры.

Постмодернизм есть переходная эпоха от модерна как эпохи чётких градаций и строгой иерархической структуры к мультикультурному видению мира, переживающего глобальный кризис. А от постмодернистского сознания И. Валлерстайн предвидит переход к появлению новой парадигмы в ближайшие 50 лет в связи с трансформацией капитализма: "Мы стоим на верном пути к глобальному хаосу. Налицо признаки распада миро-системы модерна и капитализма как цивилизации" [1, 47]. Тем более, что постмодернистов не интересует экономика или государство, как они изучались в классической социологии.

Постмодерн разрушил эти матрицы и главные центральные тексты. Проблема истины или правильности понимания аксиом и формул исчезла, исчезли и сами аксиомы, они не складываются в системы. Цели и аргументы могут полностью игнорировать причинно-следственные связи, быть совершенно абсурдными.

Постмодернизм - это, несомненно, кризисное мироощущение, для него характерно чувство тревоги, ощущение распада единого и гомогенного мира, но в тоже время постмодернизм видит в этом распаде шанс появления нового - иного.

Литература: 1. Валлерстайн И. Конец знакомого мира. Социология 21 века / Пер. с англ. под ред. В.Л. Иноземцева. - М.: Логос, 2003. - 368 с.

Денисюк Анастасия

*Харьковский национальный университет имени В.Н. Каразина
(Украина, г. Харьков)*

Конструирование идентичности жителя постсоветского города

В контексте изучения морфологического строения современного города (понятие морфологии используется в данном случае в широком смысле, включает в себя не только физические, но социокультурные характеристики городской среды) мы обращаемся к понятию идентичности жителей города. В частности, вопросы, связанные с идентичностью жителей, актуальны, когда речь идет о жителях городов постсоветского пространства. Это связано как с тем, что изменяется сама городская среда (появляются новые объекты, изменяется значение и значимость уже существующих), так и с тем, что осуществляются изменения ценностных ориентаций, стилей жизни жителей города. Наиболее адекватной теоретико-методологической парадигмой в данном случае является конструктивистский структурализм, позволяющий обратиться к рассмотрению городской среды как конструируемой жителями города и как конструирующей их социальную реальность.

В ходе проведения исследования, связанного с изучением морфологии города (серия фокусированных групповых интервью), были выявлены некоторые особенности конструирования идентичности горожанина (на примере идентичности по району проживания). В частности это: **условия актуализации** идентичности по району проживания (например, необходимость определения места жительства, проведение каких-либо мероприятий, при случающихся происшествиях, при упоминании конкретных объектов, находящихся в районе проживания индивида); определение жителями **границ районов** (идентификация через определение его центра, очерчивание границ района линиями движения общественного транспорта, роль улиц, шоссе, дорог как ограничителей пространства). **Формирование идентичности** по району проживания может осуществляться посредством стереотипизации и стигматизации, посредством

СМИ, через рекламные сообщения, за счет распределения государственных учреждений и организаций на основании районирования, путем проведения различных мероприятий по районам; **выражение идентичности** может осуществляться через определение места жительства, стереотипизацию, стигматизацию, называние районов в процессе их идентификации, определение значимости тех или иных объектов.

Вопрос определения идентичности жителя большого города интересен нам еще и постольку, поскольку позволяет обратиться к вопросу о том, каким образом индивид соотносит себя и те морфологические единицы, в которые он включен (или же которые непосредственно включены в его жизненное пространство), с другими.

Таким образом, изучение идентичности по месту жительства (в том числе и по району проживания) интересно и многогранно, содержит в себе множество аспектов, для изучения которых необходимо обращаться к комплексу методов исследования, в том числе и разрабатываемых науками, смежными с социологией.

Дорошенко Роман

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

(Україна, м. Харків)

Групи інтересів та групи тиску в політиці

В кожному суспільстві існують групи, які мають спільні інтереси. Добровільно об'єднавшись у групи інтересів, люди намагаються досягти заданих політичних цілей. Міжгрупова боротьба одних людей з іншими щодо досягнення власних цілей складає саму сутність політики. Плюралізм інтересів обумовлює створення спеціальних механізмів для опосередкованих відносин громадян, включаючи групи інтересів, з державою.

Ідеї інтересу як такого, плюралізму інтересів, групового базису політики, взаємозв'язку інтересів та групи стали ключовими для теорії участі груп у політиці. Ця теорія отримала найбільш інтенсивний розвиток у США, де над нею працювали відомі вчені: Дж. Медісон, А. Бентлі, Д. Трумен, Р. Солсбері та ін. Зокрема Медісон, наслідуючи логіку К.Маркса, вважав, що джерелом плюралізму інтересів завжди був різний, нерівний розподіл власності. Ті, хто нею володів, і ті, у кого її не було, завжди складають у суспільстві групи з протилежними інтересами.

Продовжуючи думку англійських філософів XIX і поч. XX століття, які висунули ідею, що саме група є базовою одиницею суспільства, американський дослідник А. Бентлі дає визначення поняттю "група", згідно з яким це об'єднання громадян, які мають один або декілька спільних інтересів і висувають ряд вимог іншим групам задля втілення в життя цих інтересів. Груп без інтересів не існує, вважає Бентлі. Він визначає парламент, президента, суд та інші політичні інститути як групи інтересів, діяльність яких перетинається з діяльністю інших груп.

У фарватері теорії Бентлі, Д. Трумен визначає політичний процес як процес групової конкуренції в боротьбі за владу над розподілом ресурсів. Аналізуючи групи інтересів в їх зовнішній динаміці та особливо в площині політичної діяльності, Трумен говорить про групи тиску – інший, додатковий варіант груп інтересів, які можна визначити як групи інтересів, що чинять тиск на структури влади. Держава розглядається ним як інститут суспільства, через який здійснюється більша частина владного розподілу ресурсів. Тому групи, що конкурують між собою, шукають доступ до цього центру прийняття політичних рішень в бажанні добитися від нього потрібного для себе розподілу ресурсів.

В Україні існує безліч різноманітних груп інтересів, багато з яких мають важелі впливу на політичні інститути, що займаються розподілом ресурсів. Нажаль, в нормативно-правовій базі України немає жодного закону, який би регулював процес